جبر خطی

نيمسال دوم ۲۰-۲۰

اساتید: حمیدرضا ربیعی، مریم رمضانی

دانشکدهی مهندسی کامپیوتر

پاسخدهنده: معین آعلی - ۴۰۱۱۰۵۵۶۱

تمرین تئوری چهارم

پاسخ مسئلهی ۱.

الف

اگر A یک ماتریس nدرm و B یک ماتریس kدرm باشد، بنابراین AB یک ماتریس kدرn خواهد بود، پس:

$$\begin{cases} Nullity(A) + Rank(A) = mNullity(B) + Rank(B) = k \\ Nullity(AB) + Rank(AB) = k \end{cases}$$

با توجه به معادلات بالا:

$$\begin{aligned} Nullity(B) + Rank(B) &= Nullity(AB) + Rank(AB) \\ \longrightarrow Nullity(B) + Rank(B) + Nullity(A) + Rank(A) &= Nullity(AB) + Rank(AB) + m \end{aligned}$$

همچنین میدانیم که:

 $Rank(AB) \leqslant Rank(B)$

پس درنتیجه:

$$\begin{cases} Nullity(B) + Nullity(A) + Rank(A) \geqslant Nullity(AB) + m \\ Rank(A) \leqslant m \end{cases} \longrightarrow Nullity(A) + Nullity(B) \geqslant Nullity(AB)$$

درنهایت خواسته اصلی سوال را اثبات میکنیم:

 $Nullity(B) + Nullity(C) \geqslant Nullity(BC)$

- $\longrightarrow Nullity(A) + Nullity(BC) \leqslant Nullity(A) + Nullity(B) + Nullity(C)$
- $\longrightarrow Nullity(A(BC)) \leqslant Nullity(A) + Nullity(B) + Nullity(C)$
- $\longrightarrow Nullity(ABC) \leqslant Nullity(A) + Nullity(B) + Nullity(C)$

ب

طبق قضیههای از قبل ثابت شده میدانیم که:

- (i) $Rank\{A^T\} = RankA$
- (ii) $Rank\{AB\} \leqslant RankA$

$$\begin{split} Rank\{AB\} &= Rank\{(AB)^T\} = Rank\{B^TA^T\} \leqslant Rank\{B^T\} = Rank\{B\} \\ &\longrightarrow \begin{cases} Rank\{AB\} \leqslant Rank\{A\} \\ Rank\{AB\} \leqslant Rank\{B\} \end{cases} &\longrightarrow Rank\{AB\} \leqslant min(Rank\{A\}, Rank\{B\}) \end{split}$$

$$\begin{aligned} Rank\{ABC\} &\xrightarrow{BC=D} Rank\{AD\} \leqslant min(Rank\{A\}, Rank\{D\}) \\ &\xrightarrow{Rank\{D\} \leqslant min(Rank\{C\}, Rank\{B\})}} Rank\{ABC\} \leqslant min(Rank\{A\}, Rank\{B\}, Rank\{C\}) \end{aligned}$$

پ

در ابتدا میدانیم که:

 $\begin{cases} ABC = \bullet \rightarrow Nullity\{ABC\} = n \\ Nullity\{ABC\} \leqslant Nullity\{A\} + Nullity\{B\} + Nullity\{C\} \end{cases}$

همچنين:

 $Rank\{A\} + Nullity\{A\} = n$

همینطور اگر فرض کنیم که $Nullity\{C\}, Nullity\{B\} \leqslant Nullity\{A\}$ است، پس داریم:

 $n \leqslant \mathbf{r} \times Nullity\{A\} \to \frac{n}{\mathbf{r}} \leqslant Nullity\{A\} \to Rank(A) \leqslant \frac{\mathbf{r}_n}{\mathbf{r}}$ $Rank\{CBA\} \leqslant min(Rank\{A\}, Rank\{B\}, Rank\{C\}) \leqslant Rank\{A\} \leqslant \frac{\mathbf{r}_n}{\mathbf{r}}$

ت

برای اثبات حکم مسئله ما باید این ۳ رابطه را اثبات کنیم:

- $N(A) = N(A^{\Upsilon}) \longrightarrow Range(A) = Range(A^{\Upsilon})$
- $Range(A) = Range(A^{\Upsilon}) \longrightarrow Range(A) \cap N(A) = \{ \cdot \}$
- $Range(A) \cap N(A) = \{ \cdot \} \longrightarrow N(A) = N(A^{\mathsf{Y}})$

برای اثبات حکم اول داریم:

 $N(A) = N(A^{\mathsf{Y}}) \longrightarrow Nullity(A) = Nullity(A^{\mathsf{Y}}) \longrightarrow n - Nullity(A) = n - Nullity(A^{\mathsf{Y}}) \longrightarrow Rank(A) = Rank(A^{\mathsf{Y}})ColumnSpace(AB) \subseteq ColumnSpace(A) \longrightarrow ColumnSpace(A^{\mathsf{Y}}) \subseteq ColumnSpace(A)$

میدانیم که Rank این دو با هم برابر است، پس میتوان گفت که اندازه پایه هردوی آنها برابر است، پس پایه ی فضای ستونی A برابر با پایه ی فضای ستونی A است. پس:

 $ColumnSpace(A) = ColumnSpace(A^{\texttt{Y}}) \longrightarrow Range(A) = Range(A^{\texttt{Y}})$

حال برای اثبات حکم دومی از برهان خلف استفاده کرده و فرض میکنیم که بردار غیر صفری مثل u وجود دارد که در هر دو وجود دارد و چون u عضوی از فضای ستونی u است، پس برداری همانند u هم وجود دارد که u است، پس برداری همانند u هم وجود دارد که u باشد. بس:

 $u \in N(A) \cap Range(A) \rightarrow u \in N(A) \rightarrow Au = {}^{\bullet} \rightarrow AAv = {}^{\bullet} \rightarrow A^{\P}v = {}^{\bullet}$

پس v عضوی از NullSpace فضای A است و نه فضای A همچنین می دانیم که:

 $NullSpace(A) \subseteq NullSpace(A^{\mathsf{Y}})$

پس:

 $Nullity(A^{\mathsf{Y}}) > Nullity(A) \to n - Nullity(A^{\mathsf{Y}}) < n - Nullity(A) \to Rank(A^{\mathsf{Y}}) < Rank(A)$

پس در نتیجه $Range(A^{\Upsilon}) \neq Range(A^{\Upsilon})$ است، پس این تناقض است و قطعا اشتراک این دو برابر با $\{\, \bullet\, \}$ است. در نهایت باید حکم سوم را اثبات کنیم. میدانیم که $N(A^{\Upsilon}) \subseteq N(A^{\Upsilon})$ است، پس طبق برهان خلف فرض میکنیم که برداری مانند Ω وجود دارد که در $\Omega(A^{\Upsilon})$ باشد اما در $\Omega(A)$ نباشد. پس:

 $AAu = \cdot \longrightarrow A(Au) = \cdot$

پس بردار Au عضو $N(A) \cap R(A)$ است و همچنین عضو $N(A) \cap R(A)$ نیز هست. در نتیجه عضو $N(A) \cap R(A)$ هم هست. و چون طبق بخش قبل اشتراک این دو فقط شامل بردار صفر است:

$$Au = \cdot \longrightarrow u \in N(A)$$

پس با توجه به تناقض به وجود آمده، حكم به كمك برهان خلف اثبات شد.

پاسخ مسئلهي ٢.

الف

ابتدا میدانیم که:

 $u \notin Null(\varphi) \xrightarrow{\alpha \neq {}^{\bullet}} \alpha u \notin Null(\varphi) \longrightarrow Null(\varphi) \cap \{\alpha u : \alpha \in F\} = \{{}^{\bullet}\}$ حال با توجه به این که Y را یوشش می دهد.

$$\begin{cases} dim(V) = n \\ dim(im(\varphi)) = 1 \\ dim(V) = dim(Null(\varphi)) + dim(im(\varphi)) \end{cases} \longrightarrow dim(Null(\varphi)) = n - 1$$

پس ما فقط یک u داریم که به F می ود و بقیه عضو $Null(\varphi)$ هستند. پس:

 $V = Null(\varphi) \oplus \{\alpha u : \alpha \in F\}$

ب

ابتدا طرف اول حکم را ثابت میکنیم، میدانیم که $A_{j,k}=c_jd_k$ است، پس هر سطر از ماتریس زیر، مضربی از یک سطر دیگر است. پس در نتیجه:

$$A = \begin{bmatrix} c_1 d_1 & c_1 d_1 & \dots & c_1 d_n \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots \\ c_n d_1 & c_n d_1 & \dots & c_n d_n \end{bmatrix} \longrightarrow Rank(A) = 1$$

حال اگر Rank(A) = 1 برابر ۱ است، پس با $A_{j,k} = c_j d_k$ است. چون Rank(A) = 1 برابر ۱ است، پس با انجام عملیات Rank(A) = 1 باید فقط یک سطر باقی بماند، این یعنی که سطرها مضرب یکدیگر هستند و حکم ثابت می شود.

پاسخ مسئلهی ۳.

الف

$$\alpha_{1} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}, \alpha_{\overline{1}} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}, \alpha_{\overline{1}} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}, \alpha_{\overline{1}} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$P_{\alpha}^{\beta} = \begin{bmatrix} [\alpha_{1}]_{\beta} & [\alpha_{\overline{1}}]_{\beta} & [\alpha_{\overline{1}}]_{\beta} \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} = a \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} + c \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ -1 \end{bmatrix} \longrightarrow a = \frac{1}{\overline{Y}}, b = 1, c = \frac{-1}{\overline{Y}}$$

$$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} = a \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} + c \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} \longrightarrow a = \frac{-1}{\overline{Y}}, b = 1, c = \frac{-1}{\overline{Y}} \longrightarrow P_{\alpha}^{\beta} = \begin{bmatrix} \frac{1}{\overline{Y}} & \frac{-1}{\overline{Y}} & \frac{1}{\overline{Y}} \\ \frac{-1}{\overline{Y}} & \frac{-1}{\overline{Y}} & \frac{1}{\overline{Y}} \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} = a \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} + c \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} \longrightarrow a = \frac{1}{\overline{Y}}, b = 1, c = \frac{1}{\overline{Y}}$$

$$\Rightarrow a = \frac{1}{\overline{Y}}, b = 1, c = \frac{1}{\overline{Y}}$$

ب

$$P^{\alpha}_{\beta} = (P^{\beta}_{\alpha})^{-1} = \begin{bmatrix} \mathbf{Y} & \mathbf{1} & -\mathbf{1} \\ \mathbf{\cdot} & \mathbf{1} & \mathbf{\cdot} \\ \mathbf{1} & \mathbf{1} & \mathbf{1} \end{bmatrix}$$

مراحل وارون کردن ماتریس را در تمارین ۱ و ۲ انجام دادهایم و در این تمرین داخل چرکنویس انجام شده است.

ج

$$P^{lpha}_{eta} imes egin{bmatrix} {f 1} \\ {f r} \\ {f r} \end{bmatrix} = egin{bmatrix} {f Y} & {f 1} & -{f 1} \\ {f \cdot} & {f 1} & {f \cdot} \\ {f 1} & {f 1} & {f 1} \end{bmatrix} imes egin{bmatrix} {f 1} \\ {f r} \\ {f r} \end{bmatrix} = egin{bmatrix} {f 1} \\ {f r} \\ {f r} \end{bmatrix}$$

پاسخ مسئلهی ۴.

باید ثابت کنیم که:

$$\exists \; S \in \mathcal{L}(V,W) \longleftrightarrow Range(T_{\mathsf{Y}}) = Range(T_{\mathsf{Y}})$$

ابتدا طرف اول را ثابت میکنیم. اگر S وجود داشته باشد، چون $T_1 = T_Y S$ است، پس هر عضو از $Range(T_1)$ عضو V = Su هم است. چون که به ازای هر U داده که به V = Su هم میشود، یک V = Su هم وجود دارد که به ازای آن خروجی V = Su با خروجی V = Su برابر خواهد شد. پس:

 $Range(T_1) \subseteq Range(T_7)$

از آنجایی که S معکوس پذیر است، یس:

$$T_1 = T_Y S \longrightarrow T_1 S^{-1} = T_Y S S^{-1} \longrightarrow T_1 S^{-1} = T_Y$$

پس مشابه بالا ميتوان گفت:

 $Range(T_{\mathbf{Y}}) \subseteq Range(T_{\mathbf{Y}})$

در نهایت طرف اول حکم اثبات می شود:

$$\begin{cases} Range(T_{\mathsf{Y}}) \subseteq Range(T_{\mathsf{Y}}) \\ Range(T_{\mathsf{Y}}) \subseteq Range(T_{\mathsf{Y}}) \end{cases} \longrightarrow Range(T_{\mathsf{Y}}) = Range(T_{\mathsf{Y}})$$

حال طرف دیگر حکم را ثابت میکنیم. ما S را اینگونه تعریف میکنیم که اگر $e_1,e_7,e_7,...,e_n$ پایه در T_1 باشد، $e_1,e_2,e_3,...,e_n$ پایه در $E_1,e_3,e_4,e_3,...,e_n$ باشند، به طوری که: $E_1,e_2,e_3,...,e_n$ پایه در $E_1,e_3,e_4,e_3,...,e_n$ باشند، به طوری که: $E_1,e_2,e_3,...,e_n$

پس در نتیجه تمامی عناصر موجود در T_{Y} ساخته میشوند.

$$\begin{array}{l} \alpha \in T_{\mathbf{Y}} \longrightarrow \alpha = \alpha_{\mathbf{Y}}e'_{\mathbf{Y}} + \alpha_{\mathbf{Y}}e'_{\mathbf{Y}} + \ldots + \alpha_{n}e'_{n} \longrightarrow \\ \alpha_{\mathbf{Y}}Se_{\mathbf{Y}} + \ldots + \alpha_{n}Se_{n} = S\alpha_{\mathbf{Y}}e_{\mathbf{Y}} + \ldots + S\alpha_{n}e_{n} = S(\alpha_{\mathbf{Y}}e_{\mathbf{Y}} + \ldots + \alpha_{n}e_{n}) \end{array}$$

یک ترکیب خطی ساخته شد که به α میرود. تبدیل S وارونپذیر است، چون یکبهیک است. یکبهیک بودن را با برهان خلف ثابت میکنیم. فرض میکنیم $u \neq v, S(u) = S(v)$ باشد، پس داریم:

$$S(u-v) = {}^{\bullet}$$

 $S({}^{\bullet}) = {}^{\bullet}$

. حال باید نشان دهیم که u=v تا به تناقض بخوریم

$$\begin{cases} S(u) = \alpha_1 e_1', \alpha_7 e_7', e_7, ..., \alpha_n e_n' = S(\alpha_1 e_1 + ... + \alpha_n e_n) \\ S(v) = \beta_1 e_1', \beta_7 e_7', e_7, ..., \beta_n e_n' = S(\beta_1 e_1 + ... + \beta_n e_n) \end{cases} \rightarrow (\alpha_1 - \beta_1) e_1' + ... + (\alpha_n - \beta_n) e_n' = \bullet$$

طبق تعریف پایه بودن $e'_1,...,e'_n$ ، پس ضرایب برابر صفر هستند و در نتیجه:

$$\alpha_i - \beta_i = \bullet \longrightarrow \alpha_i = \beta_i \longrightarrow u = v$$

پاسخ مسئلهی ۵.

$$A^{\mathsf{Y}} = AB + \mathsf{Y}I = A(A - B) = \mathsf{Y}I \longrightarrow A(\frac{A - B}{\mathsf{Y}}) = I$$

باید ماتریس A وارون پذیر باشد، پس:

$$\begin{array}{l} A^{\mathsf{Y}} = AB + \mathsf{Y}I \longrightarrow A = B + \mathsf{Y}A^{-\mathsf{Y}} \longrightarrow B = A - \mathsf{Y}A^{-\mathsf{Y}} \\ \longrightarrow BA = (A - \mathsf{Y}A^{-\mathsf{Y}})A = A^{\mathsf{Y}} - \mathsf{Y}I \longrightarrow A^{\mathsf{Y}} = BA + \mathsf{Y}I \end{array}$$

$$\begin{cases} A^{\Upsilon} = AB + \Upsilon I \\ A^{\Upsilon} = BA + \Upsilon I \end{cases} \longrightarrow \mathbf{AB} = \mathbf{BA}$$

:ست، پس $Y = \mathbf{Y}A - B$ حال فرض میکنیم که

$$Y^{\mathsf{Y}} = (\mathsf{Y}A - B)^{\mathsf{Y}} = \mathsf{Y}A^{\mathsf{Y}} - \mathsf{Y}AB + B^{\mathsf{Y}} = \mathsf{Y}(A^{\mathsf{Y}} - AB) + B^{\mathsf{Y}} \xrightarrow{A^{\mathsf{Y}} = AB + \mathsf{Y}I} Y^{\mathsf{Y}} = \mathsf{A}I + B^{\mathsf{Y}}$$

$$Y^{\mathsf{Y}} = \begin{bmatrix} \mathsf{\Lambda} & \boldsymbol{\cdot} & \boldsymbol{\cdot} \\ \boldsymbol{\cdot} & \mathsf{\Lambda} & \boldsymbol{\cdot} \\ \boldsymbol{\cdot} & \boldsymbol{\cdot} & \mathsf{\Lambda} \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \boldsymbol{\cdot} & -\mathsf{Y} & \mathsf{Y} \\ \boldsymbol{\cdot} & \mathsf{1} & \boldsymbol{\cdot} \\ -\mathsf{Y} & -\mathsf{\Delta} & \mathsf{Y} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \mathsf{\Lambda} & -\mathsf{Y} & \mathsf{Y} \\ \boldsymbol{\cdot} & \mathsf{Q} & \boldsymbol{\cdot} \\ -\mathsf{Y} & -\mathsf{\Delta} & \mathsf{1} & \mathsf{1} \end{bmatrix}$$

$$|Y|^{\Upsilon} = |Y^{\Upsilon}| = \Lambda \mathbf{V}^{\Upsilon}$$

$$|YA - B| = |Y| = \sqrt{\Lambda V Y} \simeq Y Q/\Delta$$

طبق فرض سوال می دانیم که درایه های ماتریس A صحیح هستند، پس درایه های ماتریس YA-B هم صحیح هستند، در نتیجه دترمینان Y هم باید صحیح باشد، اما نیست!

پس ماتریس A وجود ندارد.